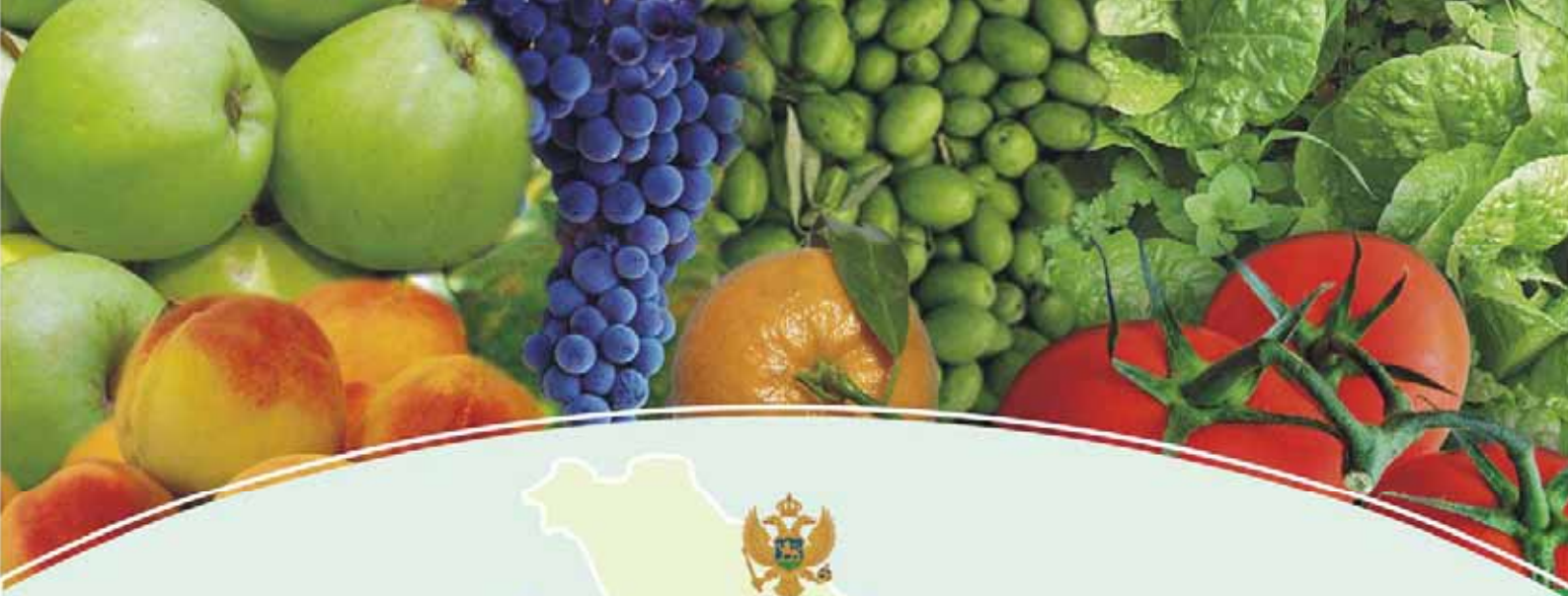

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

42 – 2008 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

15. oktobar 2008. Vol. 3, Broj 42

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Odgoj teladi	8-10

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Dobra ponuda priplodnih ovaca

Najbolja ponuda priplodnih ovaca prethodne nedjelje bila je na stočnoj pijaci u Bera-nama. Ponuđeno je 65 ovaca, a cijena im je bila od 80 do 115 €/grlu.

U Pljevljima u ponudi je bilo 50 ovaca sa cijenom od 80 do 100 €/grlu, trgovina se obavljala na farmi i na pijaci.

U Nikšiću trgovina ovacama se obavljala na farmi i u ponudi je bilo 20 grla sa cijenom od 100 do 130 €/grlu.

Na podgoričkoj i bjelopoljskoj stočnoj pijaci ponuđeno je po 12 ovaca. U Bijelom Polju ovce su bile u ponudi sa jagnjadima i cijena im se kretala od 120 do 160 €/grlu. Na podgoričkoj stočnoj pijaci cijena ovaca se kretala od 90 do 130 €/grlu. Samo na ovoj pijaci zabjelježena je ponuda šilježadi po cijeni od 2,1 do 2,3 €/kg žive mjere.

U Baru i dalje nema ponude na stočnoj pijaci pa se trgovina obavlja na farmama. U ponudi je bilo 6 ovaca sa cijenom od 70 €/grlu.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje kretale su se u granicama prethodne. Karakterističan je nešto manji obim trgovine nego prethodnih nedjelja zbog nešto slabije ponu-de, pa trgovci dosta toga uzimaju naj-češće iz Srbije.

Berane

Ove nedjelje na stočnoj pijaci u Bera na-

ma nema ponuda, tražnja i cjenovni trend su bili na nivou prošle nedjelje.

Nikšić

Cijene žive stoke u Nikšiću su se kretale na prošlonedjeljnom nivou. Već nekoliko nedjelja imamo ponudu tri visokosteone junice holštajn frizijske rase. Ponuđene junice se prodaju po cijeni od 1000 do 1400€ po grlu. Na stočnoj pijaci je po-

nuđeno 11 jagnjadi po cijeni od 2,5€/kg žive mjere i 7 prasadi po 3,5€/kg.

Pljevlja

Dobra ponuda jagnjadi obilježila je ovo-nedeljnu prodaju na pljevaljskim pijacama. Do sada je otkupljeno oko 1500 jagnjadi sa ovog područja po cijeni od 2,3€/kg žive mjere. Cijena ostalih kategorija stoke ostala je na prošlonedeljnom nivou.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na bjelopoljskim stočnim pijacama najbolja ponuda je kao i prošle nedjelje bila kod kategorija teladi,

priplodnih ovaca i kategorije jagnjadi. Cijena su na prošlonedeljnom nivou.

Podgorica

Dobra ponuda skoro svih vrsta i kategorija stoke obilježila ovu nedjeljnu prodaju na podgoričkoj stočnoj pijaci. Najviše na ponudi je bilo šilježadi čija se cijena kretala od 2,1 do 2,3€ po kg žive mjere, kvalitet je bio izuzetni dobar a i tražnja je bila solidna. Takođe, u prodaji je bilo, za ovo doba godine, i dosta junadi - 11 grla iz domaćeg uzgoja čija je prosječna cijena bila 2,2€ po kg žive mjere. Cijena bale sijena se kretala od 3,3 do 3,5€.

CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 9 – 15. 10. 2008. godine

Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.80 (2.80-2.80)	3.20 (3.00-3.40)	~	3.00 (2.90-3.00)	~	3.00 (2.90-3.07)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.70-3.10)	2.60 (2.50-2.80)	3.10 (2.90-3.20)	3.15 (2.90-3.30)	2.90 (2.80-3.00)	3.20 (3.10-3.40)	2.98 (2.82-3.13)
3	Junad do 300 kg kg	~	~	1.60 (1.50-1.70)	2.40 (2.20-2.50)	2.50 (2.40-2.50)	2.20 (2.00-2.30)	2.18 (2.03-2.25)
4	Junad preko 300 kg kg	1.80 (1.80-1.80)	1.50 (1.50-2.00)	~	1.90 (1.80-2.10)	1.60 (1.60-1.80)	~	1.70 (1.68-1.93)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.00 (1.00-1.20)	~	~	~	~	1.00 (1.00-1.20)
6	Krave za klanje kg	0.90 (0.90-0.90)	0.80 (0.80-1.00)	0.80 (0.80-0.90)	1.00 (0.80-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	1.10 (1.00-1.20)	0.93 (0.87-1.05)
7	Prasad kg	~	~	3.10 (3.00-3.30)	3.50 (3.20-3.50)	~	3.40 (3.10-3.50)	3.33 (3.10-3.43)
8	Jagnjad kg	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.30-2.30)	2.20 (2.00-2.20)	2.30 (2.30-2.50)	2.30 (2.20-2.30)	~	2.32 (2.26-2.36)
9	Šilježad kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.10-2.30)	2.20 (2.10-2.30)
10	Ovce za klanje kg	~	~	~	1.65 (1.50-1.80)	1.30 (1.20-1.40)	1.60 (1.50-1.60)	1.52 (1.40-1.60)
11	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	1.90 (1.80-2.20)	1.95 (1.90-2.10)
12	Jarad kg	~	2.20 (2.00-2.20)	2.40 (2.30-2.50)	2.75 (2.50-2.90)	~	~	2.45 (2.27-2.53)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	70.00 (70.00-70.00)	100.00 (80.00-115.00)	130.00 (120.00-160.00)	110.00 (100.00-130.00)	90.00 (80.00-100.00)	110.00 (90.00-130.00)	101.67 (90.00-117.50)
14	Priplodne koze grlo	~	80.00 (70.00-90.00)	~	90.00 (80.00-100.00)	~	85.00 (80.00-85.00)	85.00 (76.67-91.67)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)
16	Priplodne junice Smeđa grlo	~	1,500.00 (1,500.00-1,500.00)	~	~	1,000.00 (700.00-1,200.00)	960.00 (960.00-960.00)	1,153.33 (1,053.33-1,220.00)
17	Priplodne krave HF grlo	1,050.00 (1,050.00-1,050.00)	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	1,200.00 (1,000.00-1,500.00)	1,183.33 (1,016.67-1,350.00)
18	Priplodne krave Smeđa grlo	~	1,500.00 (1,500.00-1,500.00)	~	~	1,000.00 (950.00-1,100.00)	1,100.00 (880.00-1,300.00)	1,200.00 (1,110.00-1,300.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (500.00-1,100.00)	750.00 (700.00-1,000.00)	650.00 (400.00-800.00)	750.00 (700.00-800.00)	700.00 (650.00-970.00)	710.00 (590.00-934.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 6-12.10.2008. godine

Jedinica mere din/kg		Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena Srbija			
				Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osiplanica	Vranje	Zajčcar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo		Sombor	S.Mitrovica	Subotica
Dvske		sve		140	---	---	130	130	135	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Jagnjad		sve		180	170	160	160	160	170	180	200	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180
Jarići		sve		---	---	---	150	150	140	150	170	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Junad	do 300 kg	HF		---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM		170	---	---	150	160	---	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	150
Junad	>480 kg	sve		160	160	130	160	---	---	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Koze		sve		90	---	---	80	90	90	90	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Krave za klanje		HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Krave za klanje		SM		---	90	90	100	110	110	90	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90
Krmače za klanje	>130 kg	sve		140	120	100	---	---	---	90	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120
Ovca		sve		110	100	110	110	110	110	100	80	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Ovnovi za priplod		sve		140	130	130	110	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130
Prasad do 15 kg		sve		180	170	150	---	---	170	170	200	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	180
Prasad do 25 kg		sve		170	160	150	170	160	160	200	200	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170
Priplodne junice		sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave		HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)		SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad		sve		140	---	---	140	140	150	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140
Telad	80-160 kg	HF		210	---	210	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	210
Telad	80-160 kg	SM		260	250	250	250	260	240	230	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	250
Tovljenici	80-130 kg	sve		170	160	140	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Tovljenici	>130 kg	sve		160	150	130	120	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 82 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne prerađevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market

Geografska podjela: HR Regije

U razdoblju: od 29.09.2008 do:

05.10.2008(Tjedan:40)

Uspoređeno s razdobljem: od 15.09.2008 do: 21.09.2008(Tjedan:38)

Proizvod	Tip	Hrvatska		
		Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	22,00	22,00	0,00
	Max	31,00	32,00	-1,00
	Prosjek	25,96	26,14	-0,18
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	17,00	18,00	-1,00
	Max	27,00	27,00	0,00
	Prosjek	22,93	24,29	-1,36
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	10,00	11,00	-1,00
	Max	16,00	15,00	1,00
	Prosjek	13,12	13,14	-0,02
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	10,00	10,00	0,00
	Max	11,00	12,00	-1,00
	Prosjek	10,50	11,24	-0,74
bik simental (>450kg)-beef .	Min	13,00	13,50	-0,50
	Max	16,00	16,00	0,00
	Prosjek	14,85	14,79	0,06
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	13,00	13,00	0,00
	Max	14,00	14,00	0,00
	Prosjek	13,50	13,50	0,00
krava simental (za klanje)-cow .	Min	4,00	4,00	0,00
	Max	11,00	12,00	-1,00
	Prosjek	7,81	8,86	-1,05
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	12,00	12,00	0,00
	Max	22,00	20,00	2,00
	Prosjek	14,46	14,45	0,01
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	9,50	10,00	-0,50
	Max	20,00	20,00	0,00
	Prosjek	12,06	12,02	0,04
krmača (za klanje)-sow .	Min	5,00	4,00	1,00
	Max	8,00	8,00	0,00
	Prosjek	6,73	6,36	0,37
janjad-lambs .	Min	18,00	18,00	0,00
	Max	32,00	35,00	-3,00
	Prosjek	25,88	26,97	-1,09
ovca (za klanje)-sheep .	Min	8,00	8,00	0,00
	Max	10,00	10,00	0,00
	Prosjek	8,28	8,25	0,03
jare-kid goat .	Min	0,00	16,00	0,00
	Max	0,00	35,00	0,00
	Prosjek	0,00	32,43	0,00
ždrijebe-foal .	Min	0,00	12,00	0,00
	Max	0,00	14,00	0,00
	Prosjek	0,00	13,00	0,00
konj-hors .	Min	0,00	10,00	0,00
	Max	0,00	11,00	0,00
	Prosjek	0,00	10,50	0,00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																				Datum														
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																				od : 29.09.08														
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																				do : 05.10.08														
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																																		
(EURO/100kg PC/DW)		BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promjena poslednje						
Junad U2		339.9	305.4	354.8	340.1	433.4	316.8	356.0	330.6	388.7						354.7			353.9	331.1	270.2	338.9		320.4		369.2	296.1	347.1	362.4	0.22						
Junad U3		310.6	298.8	361.6	336.2	415.0	330.8	342.0	333.2	381.0						343.8			332.6	332.1	283.3	330.7		322.0		295.4	347.5	346.8	1.91							
Junad R2		302.4	296.3	335.9	334.3	279.2	416.5	335.9	325.0	322.4	327.3				232.2	328.9	273.4		320.5	323.0	265.7	327.9	237.5	314.3	276.3	347.4	288.6	338.8	326.9	2.23						
Junad R3		276.7	287.9	343.4	330.1	419.1	410.0	377.6	318.0	326.6	345.9			230.4	236.0	315.3		358.3	310.0	324.6	273.0	320.3		317.3	274.2	343.7	288.7	340.7	325.0	0.39						
Junad Q2		259.2	269.1	325.0	300.1	216.7	389.8	250.7	287.0	306.2	294.6	282.0		266.3	233.5	288.1	267.7	358.3	289.9	303.9	259.1	301.4	225.1	262.1	276.7	294.1	271.4	316.3	283.9	-0.47						
Junad Q3		245.6	272.1	312.0	302.7	214.9	386.8	305.7	282.0	305.4	279.8	282.0		216.3	237.4	288.1		358.3	281.7	307.6	264.8	300.3	218.6	299.5	262.8	268.4	276.2	321.2	267.2	137						
Junad		309.3	288.1	323.3	324.0	221.5	404.2	314.9	325.7	324.2	303.6	282.0	200.9	234.7	340.1	268.4	358.3	306.7	326.5	264.7	322.2	224.0	312.9	274.6	299.9	280.2	330.9	327.0	0.99							
Bikovi R3		274.8	236.2	289.3						233.0	258.8				240.1				282.2	285.4				222.3	312.1				263.0	-7.6						
Bikovi		274.8	236.2	289.3						233.0	258.8				240.1				282.2	285.4				222.3	312.1				263.0	-7.6						
Gov eda U2										353.0	322.0								340.0										354.7	0.76						
Gov eda U3										353.0	322.3								342.5										357.4	0.68						
Gov eda U4										332.0	322.4								330.0										357.5	350.9	2.30					
Gov eda R3										316.0	316.4								328.3										348.8	328.0	-0.98					
Gov eda R4										303.0	316.4								320.5										338.7	338.7	0.37					
Gov eda Q3										278.0	305.9						291.0												272.2	335.4	307.2	-1.01				
Gov eda Q4										272.0	306.2																		282.2	341.1	325.9	1.81				
Gov eda										301.8	312.5						307.5			331.5									273.3	347.3	327.9	0.15				
Krave R2		285.4								326.0	260.9								220.1											294.3	296.8	-1.57				
Krave R3		285.6	239.1	285.8	279.8					202.1	319.0	284.5	255.1				310.7	213.7		304.2	250.5	236.9	220.0	211.9	227.0	224.0		246.0	288.0	287.9	-4.16					
Krave R4		227.4	285.9	282.6						249.7	318.0	283.5				188.4		208.3		286.3	252.0	237.9		211.9		219.8		226.3	284.4	271.6	-2.37					
Krave Q2		258.1	174.9	216.7	234.2	258.1	163.9			197.8	269.0	268.6	230.8			162.8	163.8	208.0		255.3	228.5	208.1	190.1	188.8	203.8	210.0	236.5	239.4	252.3	237.0	-1.44					
Krave Q3		252.9	170.6	306.6	254.0	265.7	659.8	176.2	185.4	274.0	274.4	246.0				160.8	161.1	268.9	214.6	263.6	231.0	216.7	182.6	193.0	199.6	205.0	219.7	243.5	264.3	250.8	-2.42					
Krave Q4		246.7	203.3	248.5	271.9	163.1				188.7	265.0	275.8				175.2	189.7	218.9		267.8	237.9	226.5		187.4	194.7	206.1	193.8	227.1	264.8	252.2	-1.96					
Krave P2		216.7	172.2	185.8	214.9	152.3				189.0	219.0	230.8	206.5	167.0	179.1	182.5	266.0	169.0		218.9	211.5	190.0	149.6	162.1	145.2	165.6	182.6	193.9	212.5	203.2	-1.76					
Krave P3		204.8		167.3	216.7	227.2	152.0	109.8	176.7	244.0	266.5	219.8	167.0	172.1	186.8	265.0	160.8		243.5	209.5	204.2		187.4	162.0	161.3	184.6	219.0	231.8	228.1	-0.62						
Krave		253.3	172.1	210.3	221.9	258.6	164.4	166.4	161.1	272.3	268.6	222.9	167.0	178.6	186.8	278.9	203.0		257.0	236.4	216.5	165.7	165.7	160.9	191.6	203.3	189.6	223.5	255.5	244.7	-1.67					
Junice U2		349.5								313.6	331.3							365.5		311.5	357.6	243.5	337.5						355.2	365.0	-5.00					
Junice U3		330.5								319.9	397.0	331.1	47.3						385.1	316.5	250.4								288.7	358.0	364.4	-2.11				
Junice R2		284.5								263.5	330.8	389.5				221.5	345.4		263.3	208.9	232.4	332.8							273.3	243.9	324.1	-0.92				
Junice R3		269.9	346.4	322.1	316.2	280.3	399.5	308.9	359.0	332.7	405.3					266.1	324.8	252.2		300.3	240.2								318.2	282.4	349.6	-2.75				
Junice R4										242.0	37.0	324.7				188.1	209.4		269.4	291.5	241.5								289.8	270.5	349.9	329.7	0.82			
Junice Q2		204.0	227.1	230.9	261.4	214.0	384.6	279.3	273.0	308.3	251.0					200.1	183.8	282.0	224.2		260.9	220.7	312.2	217.3	251.6	223.1	255.7	233.7	324.3	267.6	-0.22					
Junice Q3										221.9	275.4	267.4	207.9	373.6	291.9	288.0	244.0	222.4		273.5	231.8								220.1	255.5	220.0	268.7	333.0	281.5	-2.74	
Junice Q4										312.3	281.6	272.2				210.3	262.6	272.2		271.6	235.6								216.7	288.7	165.6	264.3	335.7	305.8	-0.77	
Junice		312.3	204.0	235.3	288.1	295.9	212.9	382.3	300.9	354.6	316.1	401.9	244.0	181.0	211.7	322.1	228.2	263.5	266.8	305.1	232.8	330.8	230.5	270.5	225.6	263.2	240.4	343.9	326.1	-1.81						
Poljke		272.3	160.9	246.4	277.2	292.2	162.1	362.5	289.8	286.1	305.5	346.5	235.2	162.7	216.1	316.0	224.6	166.7	261.2	294.6	239.9	289.4	201.2	279.4	225.2	252.4	255.8	328.0	287.6	-0.83						
Promjena poslednje nedelje		-0.6	11.5	-5.1	-2.5	1.8	4.7	4.3	-2.5	-0.4	0.0	-0.1		9.1	-0.4	-0.6	-2.2		-2.0	-0.7	-5.7	-5.0	-6.1	1.0	-8.8	0.4	-8.5	1.3		-0.83						

Izvor: EU Komisija

ODGOJ TELADI

Da bi dobili kvalitetno priplodno grlo, odnosno kravu koja daje dosta mlijeka, neophodan je pravilan odgoj u svim fazama razvoja. Dobro odgojeno tele uz pravilnu ishranu, raste u snažnu junicu, koja rano ulazi u priplod, a samim tim smanjuje troškove proizvodnje. Pravilno odgojena junica ranije počinje proizvodnju mlijeka, ima duži proizvodni vijek i manje problema prilikom teljenja.

Njega u periodu oko teljenja

Pravilan odgoj teleta počinje u periodu dok tele još nije ni rođeno. Prije teljenja kravu treba smjestiti u boks za teljenje, koji je suv i dezinfikovao ili u neki mirni dio štale. Na velikim farmama neophodno je obezbijediti poseban objekat za teljenje – porodilište. Najvažnije je u periodu teljenja obezbijediti dobre higijenske uslove, kako bi se spriječila oboljenja teladi (npr. proliv). Prije početka teljenja kravi treba oprati zadnji dio tijela (rektum, stidnicu i vime), pripremiti dezinfikovane konoze za teljenje u slučaju da budu potrebni, pripremiti ostali neophodni pribor (sredstvo za dezinfekciju, mlaku vodu, sapun, makaze, konac, krpu za sušenje teleta). Teljenju obavezno mora da prisustvuje čovjek, da bi mogao da pomogne kravi ako je to potrebno.

Teljenje se sastoji iz tri faze:

- Pripremni period
- Istiskivanje ploda
- Izbacivanje placente (posteljice)

Teljenje počinje stadijumom otvaranja, pri čemu počinje ritmičko stezanje materice. Kontrakcije trbušnog zida i dijafragme sinhronizovane su sa kontrakcijama materice i pomažu prilikom teljenja. Vodenjak prolazi kroz porođajne puteve (cerviks, vagina), šireći ih i podmazujući. U ovoj fazi krava je uznemirena, često leži i ustaje, riče, premješta sa sa noge na nogu.

Istiskivanje ploda počinje ulaskom fetusa u prošireni cerviks i porođajni kanal a završava njegovim potpunim izlaskom iz vulve. Posle

pucanja vodenjaka pojavljuju se prednje noge i glava teleta. Kada glava teleta počne da prolazi, potrebni su najveći naponi, odnosno kontrakcije i obično kod normalnog položaja teleta teljenje se završava brzo. U ovoj fazi kod krupnije teladi se često dešava da je potrebna pomoć, odnosno potrebno je povući tele hvatajući ga iznad kičičnih zglobova. Tele se vuče kada krava ima porođajne napon. U slučaju komplikacija, kao što su nepravilan položaj teleta, slabi porođajni naponi, zatvoreni i suvi porođajni putevi, uska karlica (obično kod junica prerano osjemenjenih), porođaji duži od 2-3 sata i sl. obavezno odmah pozvati veterinara.

U trećoj fazi se nastavljaju kontrakcije koje pomažu izbacivanju posteljice. Normalno je da krava izbacuje postelnicu do osam sati nakon teljenja. Posteljica je zadržana ako je krava ne izbacuje nakon 12 sati od teljenja i tada je potrebna veterinarska intervencija. Ako se posteljica ne izvuče posle 24 do 36 sati nakon teljenja, cervik se zatvara, tako da ruka ne može da uđe u uterus da bi se otkočili kotiledoni.

Postupak sa teletom po rođenju

Odmah posle rođenja teletu treba dezinfikovati pupak rastvorom joda. Ovaj postupak ponoviti više puta da bi se spriječila infekcija. Čistim i dezinfikovanim rukama ili krpom skinuti sluz sa njuške teleta i donijeti ga kod krave da ga oliže. Ako krava neće da liže tele, treba probati sa posipanjem teleta koncentratom ili stočnim brašnom. Ako nema mogućnosti da krava liže tele, potrebno ga je istrljati čistom slamom ili krpom, imitirajući pokrete jezika krave. Ovim postupkom tele se suši i pospješuje mu se cirkulacija. Ako tele kašlje i teško diše, treba ga podići za zadnje noge i tako držati 1-2 minuta, masirajući ga u predjelu grudnog koša odozgo prema dolje i čekati da iz bronhija izcuri aspirirana tečnost. U ovim slučajevima tele se može pokvasiti hladnom vodom po glavi i grudima. Ukoliko je stanje ozbiljnije, treba primijeniti metod vještačkog disanja.

Nakon teljenja, kratak period, kravu i tele treba ostaviti da se odmore. Ako je teljenje proteklo normalno, a tele rođeno vitalno, ono vrlo brzo po rođenju pokušava da ustane. U prvom satu po rođenju teletu treba dati kolostrum (prvo mlijeko). Teletu se daje 1 do 1,5kg kolostruma, što zavisi od veličine teleta, odnosno zapremine sirišta, koja je oko 1,5 litara kod teledi prosječne tjelesne mase. Davanje odjednom veće količine kolostruma može da prouzrokuje poremećaje u varenju. Ako tele ne može da dobije kolostrum od svoje majke, treba mu dati kolostrum druge svježe oteljene krave (što je moguće na velikim farmama) ili kolostrum koji je propisno zamrznut. Teletu se daje kolostrum tri dana po 1 do 1,5 kg, čeriri puta dnevno u intervalu 5 do 6 sati, nakon toga se prelazi na ishranu punim mlijekom ili zamjenom za mlijeko.

Telad se mogu hraniti mlijekom putem sisanja i napajanja. Sisanje je najprirodniji, najjednostavniji i najskuplji način. Prednos ovog načina je to što tele dobija mlijeko tjelesne temperature, što je vrlo važno kod ishrane teladi. Nedostaci su to što se nemože imati dobra kontrola količine konzumiranog mlijeka. Često telad u prvim danima života uzimaju malu količinu mlijeka (ako krava nije spustila mlijeko, tele nema dovoljno snage da sisa, itd.) ili kasnije konzumiraju mnogo više mlijeka nego što im je potrebno za normalan prirast. Konzumiranje veće količine mlijeka od potrebne prouzrokuje probleme sa varenjem, kao i sporij razvoj predželudaca (zbog sitosti slabije konzumira kabastu i koncentrovanu hranu), što prouzrokuje probleme prilikom odbijanja teleta od mlijeka.

Napajanje pomoću kante sa cuclom je najuobičajniji način ishrane teladi na savremenim farmama. Ovim načinom ishrane tačno se zna koliko je tele konzumiralo mlijeka. Kod ovog načina napajanja je potrebno ispoštovati određena pravila.

- Kanta i cucla koje se koriste za napajanje moraju biti temeljno oprane i dezinfikovane prije svake upotrebe.
- Kanta se stavlja na odgovarajuću visinu, kako bi tele na što prirodniji način pilo.
- Mlijeko ne smije biti ni hladno ni toplo, već tjelesne temperature.
- Mlijeko koje tele nije popilo ne ostavljati na raspolaganju za kasnije konzumiranje, već ga prosuti. Takvo mlijeko se obično ohladi, što prouzrokuje probleme sa varenjem.

Tele nikada ne hraniti:

- mlijekom bolesnih krava
- mlijekom krava koje imaju mastitis
- mlijekom loših organoleptičkih svojstava

Trećeg dana po rođenju prelazi se sa ishrane kolostrumom na ishranu teladi punim mlijekom ili zamjenom za mlijeko. Zamjene za mlijeko se koriste ako su odgovarajućeg kvaliteta i ako su jeftinije od svježeg mlijeka. Dnevna količina mlijeka se obično daje u dva obroka a već prve nedjelje života, tele na raspolaganju treba da ima kvalitetno sijeno i starter za telad (ni u kom slučaju ne davati koncentrovane smješe za muzna grla), kao i svježu vodu.

Šema napajanja teladi punim mlijekom ili zamjenom za mlijeko.

Dani	Kolostrum		Mlijeko ili zamjena		Svega	Kabasta i koncentrovana hrana
	Jutro	Veče	Jutro	Veče		
0-7	2.5	2.5	-	-	35	-
8-10			2.5	2.5	15	po volji
11-20			3.5	3.5	70	po volji
21-30			4	4	80	po volji
31-40			4	4	80	po volji
41-50			3.5	3.5	70	po volji
51-60			2.5	2.5	50	po volji
60					400	

U uzrastu od 2 do 2,5 mjeseci života, telad se odlučuju, odnosno prestaju da se hrane mlijekom i prelaze na čistu ishranu kabastom hranom i koncentratom. Prilikom odbijanja teladi od mlijeka treba obratiti pažnju na sledeće:

- da li je tele zdravo (odložiti odlučivanje ako je tele bolesno)
- da li je tele staro 2 do 2,5 mjeseci
- da li je dovoljno teško (12-15% prosječne težine odraslog grla, odnosno 75-80 kg)

- da li pojede dovoljnu količinu startera (1 do 1,5 kg dnevno)

Duža ishrana mlijekom može samo voditi bržem gojenju i smanjenjem konzumiranja kabaste i koncentrovane hrane, što usporava razvoj buraga, a samim tim probleme prilikom odbijanja od mlikeka. Za vrijeme prva dva mjeseca života, tele treba da ima dnevni prirast od 650 g.